

22. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 7,1-8.14-15.21-23)

Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli do Jeruzaléma. Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; (po návratu) z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou, a je mnoho jiného, co přejali a čeho se drží: omývání pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. Proto se ho farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš, jak je psáno: `Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.' Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ (Ježíš) zase k sobě přivolal zástup a řekl jim: „Slyšte mě všichni a pochopte! Člověka nemůže poskornit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvrňuje. Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, nerozumnost. Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvrňuje.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Farizeové a někteří z učitelů Zákona (...)si všimli, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Tak jako vždy při sporech je „bezprostředním důvodem“ určité konkrétní chování učedníků, tentokrát jejich zanedbání kultického očištění rukou (nejedná se o dodržování hygieny). Podle Lk 11,38 se Ježíš chová jako učedníci. Na pozadí kultických norem o očišťování stála myšlenka, že určité úkony či předměty člověka automaticky znečišťují a oddělují od Boha. Tato nečistota byla skoro „fyzicky“ vnímána na člověku nebo předmětu. I když tato kultická nečistota mohla být symbolem „morální“ čistoty, často docházelo k přeháněním, a proto proroci zpochybňovali tuto praxi: Ježíš se řadí po jejich bok.

Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce. (...) Proto se farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Evangelista vysvětluje tento zvyk svým pohanokřesťanským čtenářům. Rituální umývání postupem času nabylo na významu a získalo stejnou důležitost jako samotný zákon (Rabbi Akiva pronesl výrok, že umývání rukou je „kůl v plotě zákona“). Jen pro zajímavost si uveďme, že Kalvín aplikoval evangelní úryvek na „zvyk papistů“, čili těch, kdo zůstali ve spojení s římským biskupem používat „očišťující (svěcenou) vodu“.

Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského. Izajášovo proroctví je aplikováno na Ježíšovy protivníky - toto místo je „mečem Ducha“ (Žid 4,12), který rozsuzuje jejich myšlenky a usvědčuje je z pokrytectví čili z falše. V kritice adresované odpůrcům nestojí v protikladu ani tak „uctívání“ ústy a srdcem, ale bohoslužba Boží a nařízení lidská.

Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvrňuje. V tomto úryvku nacházíme jediný „seznam hříchů/neřestí“ vyskytující se v evangeliích. Špatné myšlenky zahrnují ty hříšné postoje, které vzápětí následují. S výjimkou špatných myšlenek a „závistivého oka“, se všechny vyjmenované projevy objevují i u sv. Pavla. Uvedený seznam si samozřejmě nenárokují úplnost. Nejdůležitější je uvedená poslední věta, která znovu předkládá hlavní myšlenku celé perikopy: nečistota vychází jen z nitra.

SHRNUTÍ

První část úryvku zahrnuje spor s odpůrci, druhá část vypráví o vyučování zástupu o skutečné nečistotě. Celý liturgický úryvek má jako ústřední myšlenku „nečistotu“ – z obřadní nečistoty se přechází k nečistotě morální. Problém, o který tu jde, není tradice jako taková, ale opuštění Boží cesty (Božího slova) kvůli tradici, která původně vznikla kvůli Bohu! Ze zachování lidských rituálů (které měly podporovat zbožnost a bohulibý život) se stává „alibi“, které vede k uchlácholení svědomí ubezpečením o vlastní spravedlnosti a zbožnosti.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Stalo se ti někdy, že se rozčílíš nebo tě někdo naštve a ty pak uděláš nebo řekneš něco, co ani nechceš? Proto je důležité mít se na pozoru a také prosit Boha, aby nás vedl. Tak objevíme, co je správné, a naše srdce se bude stále více zaplňovat dobrem.

Starší:

Když potkáme někoho úžasného a ten se nám stane blízkým, pak utváříme svůj život spolu s ním a děláme spolu spoustu krásných věcí. Někdy se ale může stát, že nám zůstanou ony krásné věci, ale ztratí se ten, kvůli kterému to vše vzniklo. Tak si i my musíme dávat stále pozor, aby naše modlitby, mše svaté a obřady neztratily to nejdůležitější – Boha, kvůli kterému to vše vzniklo – a náš vztah k němu!

Zkusme si

Mladší / Starší:

Pro tento týden je pro vás připravena malá „společenská hra“ Na přiložený herní plán postavte přibližně doprostřed na silnějšími čarami vyznačené pole figurku. Každý večer ji pak budete posouvat; nejdřív vždy o jedno tmavé pole za všechno, co se nepovedlo, a potom do opačného směru za všechno dobré. Kde skončí naše figurka v sobotu večer? Plán můžete používat i společně – pro každého pak vyberte vlastní figurku.

